

HISTORISCHE VERENIGING OUD-SCHIPLUIDEN

Secretariaat: Otto van Zevenderstraat 2
2636 HN Schipluiden
tel. (privé) (015) 3809389
info@historischeverenigingoud-schipluiden.nl

Nieuwsbrief voor alle leden, september 2023

Dames en heren,

Hierbij vindt u het meest recente nieuws van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden.

Geen onderscheid in leden van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden

We hebben de statuten van de HVOS bij de notaris laten aanpassen aan de eisen des tijds. De laatste wijziging stamde uit de vorige eeuw. Naast allerlei meer technische, soms ook verplichte aanpassingen is de belangrijkste verandering dat het onderscheid in leden met stemrecht en leden zonder stemrecht (de donateurs/vrienden) is komen te vervallen. De contributie voor beide groepen is al jaren gelijk en daarom is het onderscheid in zeggenschap niet meer aan de orde. We hopen juist de komende jaren de betrokkenheid van alle leden te verhogen. Er is binnen de HVOS van alles te doen en voor een actieve vereniging is betrokkenheid van alle leden gewenst. Bijvoorbeeld de wisseling en opbouw van de tentoonstellingen vraagt een inzet van velen, dat blijkt ook uit de nieuwe tentoonstelling over de zuivelproductie in Midden-Delfland (zie hierna in deze nieuwsbrief). Ook de verschillende educatieve activiteiten (van het organiseren van lezingen tot de ontvangst van basisschoolkinderen) kunnen alleen plaatsvinden door de inzet van vele enthousiaste leden. De statutenwijziging zal bijdragen aan een grotere betrokkenheid van alle leden en legt een basis voor een actieve vereniging nu, maar ook in de toekomst.

De zuivelproductie in Midden-Delfland, toen en nu

Over het melken, de boter- en kaasbereiding, het vervoer en de verkoop van deze producten.

Foto's Henk Groenendaal

De DAF uit 1962, die het laatste melkvervoer in de regio verzorgde, was bij de opening van de tentoonstelling op 1 september betrokken. Een lid van de vijfde generatie van het transportbedrijf Van den Berg (een jonge vrouw) was de chauffeur. Enkele zuivelproducenten uit Midden-Delfland doneerden de kaashapjes. De laatste, nog levende melkslijter Jan van Dijk uit Schipluiden sneed bij de opening de kaas. In de tentoonstelling wordt de zuivelproductie heel breed belicht, van koe tot eindproduct. Reeds in de Middeleeuwen waren de Woudtse boter en de Harnaschkazen beroemd. Afnemers waren het grafelijk hof, grote kloosters en zelfs steden in de Zuidelijke Nederlanden. Deze internationale belangstelling bestond in de twintigste eeuw nog steeds. De boter van Ammerlaan en Van den Berg (ook hofleverancier) ging zelfs naar Nederland-Indië. In de expositie wordt aandacht besteed aan de productie van zuivel op de boerderij. Er zijn hulpmiddelen te zien, zoals een oude kaaspers en karntonnen. Besproken en getoond worden de

melkslijters in Den Hoorn en Schipluiden, de boter- en kaashandelaren en de melkvervoerders, zoals Van Adrichem en Van den Berg. Ook de huidige producenten van zuivelproducten in Midden-Delfland krijgen in de tentoonstelling een ruim podium. Zij trekken de lijn door naar de toekomst.

De expositie duurt van 2 sept. 2023 - 2 april 2024. Openingstijden van het museum: woensdag, zaterdag en de eerste zondag van de maand van 14.00-16.00 uur. In het komende Monumentenweekend (9 en 10 september) is het museum open van 11.00-17.00 uur.

Monumentenweekend 9 en 10 september

Op deze dagen kan van 13.00-16.00 uur ook de Dorpskerk van Schipluiden bezocht worden. Hier is een kleine tentoonstelling te zien van schilderijen van cursisten van Rina Groot. Zaterdag om 14.00 uur en zondag om 12.00 uur vindt bij de Paardenbrug i.v.m. de Delflandrace het wegschieten plaats van historisch zeilende westlanders. Op zaterdag worden om 12.00 en 14.00 uur demonstraties van de windas gegeven, locatie de Zonnehoeve aan de Trekkade in Vlaardingen, net over de grens van Midden-Delfland. In 't Woudt is zaterdag de historische moestuin van de Hofwoning te bezichtigen, rondleidingen tussen 11.00 en 16.00 uur. Verzamelen onder de hooiberg. De Woudtse kerk is zaterdag open van 10.00-17.00 uur.

Het hele verhaal van de Vlietlanden, lezing op 24 okt. 2023

De Vlietlanden tussen Schipluiden en Maasland staan bekend als een waardevol natuurgebied. Minder bekend is dat dit boezemland ook een belangrijk cultuurhistorisch gebied is, waarop nog lange tijd boerderijen hebben gestaan. Dit aspect wordt in de lezing besproken door Jacques Moerman. Boswachter Kees Perquin belicht de natuurwaarden van de Vlietlanden. Noteer de datum van de lezing alvast in de agenda: 24 oktober in het Notenschip te Schipluiden, aanvang 20.00 uur. Er volgt nog een uitnodiging.

Plaquette pastoor Theissen

Op 11 augustus 2023 is aan de voorgevel van de kerk van Hodenpijl een plaquette onthuld, die herinnert aan pastoor Theissen. Deze geestelijke heeft zich tijdens de oorlog actief bezig gehouden met stil verzet. Zo verborg hij in de pastorie een joodse familie en zorgde hij in de gemeente voor de distributie van bonkaarten aan onderduikers. De tekst op de plaquette is van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden.

Molenbouwers uit Schipluiden in Zeeland

Regelmatig krijgen we als vereniging verzoeken om historische informatie; soms worden ons ook wetenswaardigheden uit het verleden toegespeeld. Een recent nieuwtje betrof de bouw van een windwatermolen in St. Maartensdijk op het eiland Tholen. Het ligt niet zo voor de hand, dat ambachtslieden uit Schipluiden ver van huis een project realiseerden. Dit was wel het geval met timmerman Matthys van den Bosch en zijn broer metselaar Jan van den Bosch, echte ondernemers. In 1757 haalden zij in Dordrecht voor de som van f 40.300,- de aanbesteding binnen voor de bouw van een scheprad-watermolen in St. Maartensdijk in Zeeland. Het ging om een zeer hoog bedrag, want het werk betrof ook de aanleg van een voorboezem, die van een kade voorzien moest worden, naast de aanleg en verbreding van een aantal sloten. Hiervoor moesten de polderbestuurders 10 ha land onteigenen. De scheprad-watermolen werd in 1923 gesloopt, meldde het Algemeen Handelsblad op 16 januari. Een gedenksteen, waarop de bouwers van de molen worden vermeld, is met een andere steen waarop de bestuursleden van een viertal polders worden genoemd, verloren gegaan. Een stoomgemaal verving in het vermelde jaar het werk van de windwatermolen. De reden dat destijds ambachtslieden van ver bij de bouw van deze molen werden betrokken, is dat de ervaring in het bouwen van molens bij de gebroeders Van den Bosch goed verankerd was.

Met vriendelijke groet en tot ziens bij onze activiteiten,

Hen Keijzer (vz) en Jacques Moerman (secr.) van de Hist. Ver. Oud-Schipluiden, 04-09-2023.